

Maatregelen NH₃ op zand

Binnen Network Praktijkbedrijven werken melkveehouders aan het reduceren van hun ammoniak- en methaanemissies met 30%. Daarbij combineren we praktijkonderzoek met een integrale aanpak om een pakket samen te stellen van haalbare maatregelen die op beide emissiedoelen effect hebben.

Leerroute

Om de maximaal mogelijke emissiewinst te behalen, werken de deelnemers binnen Network Praktijkbedrijven volgens een leerroute waarbij voor- en managementmaatregelen aan de basis staan. Het rantsoen staat namelijk aan het begin van de keten. Alle emissiewinst die je boekt met aanpassingen in het rantsoen telt even hard door op alle andere onderdelen van de keten. Na het rantsoen volgen de maatregelen: verlagen van het aantal stuks jongvee, extra uren weidegang, stalmaatregelen en stalaanpassingen. Een aantal maatregelen wordt binnen het Network verder onderbouwd met praktijkonderzoek. Op zand zijn meer maatregelen nodig om op de 50% reductie uit te komen dan bij klei en veen.

Reduceren van methaan

De genoemde maatregelen gaan alleen over het reduceren van ammoniak. In Network Praktijkbedrijven werken we ook aan het verminderen van methaan. Met het verbeteren van de stikstofefficiëntie op het totale bedrijf reduceert niet alleen de ammoniakemissie, ook de methaanemissie. Dit kan tot 10% oplopen.

Cumulatieve reductie*

* De cumulatieve reductie is lager dan alle afzonderlijke reducties bij elkaar opgeteld. De maatregelen beïnvloeden elkaar, daarom mag je ze niet bij elkaar optellen.

Alternatieve route: extensiveren op zand

Een andere maatregel waarmee je ruwweg de helft van de ammoniakemissie kunt verminderen is extensiveren (bijvoorbeeld door biologisch te worden). Daarvoor zijn forse stappen nodig, zoals het verlagen van het aantal koeien per ha van twee naar één en een flink lagere melkproductie per koe. Ook de 70% is daar haalbaar, mits ook grote stalaanpassingen worden doorgevoerd.

Cumulatieve reductie*

* De cumulatieve reductie is lager dan alle afzonderlijke reducties bij elkaar opgeteld. De maatregelen beïnvloeden elkaar, daarom mag je ze niet bij elkaar optellen.

Extensiveren (optie: biologisch worden)

- Lagere melkproductie per koe (9000 → 7000)
- Minder koeien per ha (2 → 1)
- Meer weidegang
- Lagere bemesting per ha (geen derogatie)
- Lager RE in totaal rantsoen / lagere TAN

50% → **50%**

